

Politik Bilim

Onlar ne yapıyor, biz ne yapıyoruz (4)

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

Son üç haftadır, dünyanın farklı coğrafyalarından, farklı gelişmişlik düzeylerindeki 28 ülkenin bilim, teknoloji ve inovasyonla ilgili strateji, politika ve plân-program belgelerinden örnekler verdim. Bu belgelerin içerikleri incelendiğinde, ilk göze çarpan nokta, aralarındaki gelişmişlik farkı her ne olursa olsun, bütün ülkelerin, bilim, teknoloji ve inovasyon strateji ve politikalarını sistemik bir bütünlük içinde ele alıyor olmalarıdır. Bu belgelerin sâdece başlıkları tarandığında bile bu bütünlüğü yakalamak mümkündür.

28 ülkeden 21'inde, başlığında 'inovasyon' sözcüğünün geçtiği en az bir strateji, politika ya da plân-program belgesinin olduğu görülmektedir. Bu 21 ülkeden 13'üdeyse 'bilim (ya da bilimsel araştırma)', 'teknoloji (ya da deneysel geliştirme)' ve 'inovasyon' sözcükleri, başlıkta birlikte anılmaktadır.

Kaldı ki, belgeler incelendiğinde, başlığında sâdece 'bilim' ya da 'teknoloji plânı' yazarlarda bile, bilimsel araştırma ve teknoloji geliştirmede etkinleşmesi öngörülürken, ana hedefin, son çözümlenmede ülkenin, bilim ve teknolojiyi ekonomik ve toplumsal faydaya dönüştürme yeteneğini (kısacası, 'inovasyon' yeteneğini) de geliştirmek olduğu açıkça görülecektir. Alınması öngörülen önlemler hep bu ana hedef gözetilerek tasarlanmıştır.

Herhangi bir tereddüde yer bırakmamak için, bilim, teknoloji, inovasyon strateji ve politikalarında izlenen bu bütünsel, sistemik yaklaşım konusunda, ülkeler arasında fark olmadığını, Brezilya, Çin, Hindistan, Kore (Güney), Güney Afrika, Meksika ve Yeni Zelanda gibi, sanayileşme sürecine sonradan katılan ülkeleri de örnek göstererek, tekrar belirteyim.

Belgelerin ortak bir özelliği daha var; o da, istisnasız hepsinde **ulusal motifin** öne çıkarılmış olmasıdır. 'Küreselleşme'nin verili bir koşul olarak altının önemle çizildiği strateji belgelerinde bile bu süreç, ülkenin çıkarlarıyla örtüştüğü için savunulmakta ve söz konusu stratejinin de zâten, bu süreçten sağlanan ekonomik faydayı büyütme için yürürlüğe konduğu açık kâplilikle ortaya konmaktadır. AB'ye üye ülkelerde görülen manzara da budur. Amaç **o ülkeyi** dünyanın ARGE ve inovasyon üssü; araştırmacılar, yeni fikirlere yatırım yapacak girişimciler için bir dünya cenneti haline getirmektir; bütün bir Avrupa Birliği'ni değil... Daha önce de yazmıştım; işte size birkaç örnek:

*"Bugün bilgiye dayalı ekonomideki başarısı ve uluslararasılaşmadan sağladığı yarar açısından **İsveç** kadar iyi durumda olan pek az ülke var... Ama şartlar değişmektedir. Onun için giderek gücümüzü belli noktalarda toplamamız ve **İsveç**'in gelecekte zayıf düşme ihtimalinin olduğu alanları desteklememiz gereklidir..." "Danimarka, 10 yıl sonra da 20 yıl sonra da, yaşamak ve çalışmak için dünyanın en câzip ülkelerinden biri olmalı..."*

*"2020'ye gelindiğinde, **Almanya**'yı dünyanın araştırmaya en fazla dost olan ülkesi hâline dönüştürmeyi başarmış olacağız... **Almanya** için, başarıda bir sınır-bir son olmayacaktır..."*

*"Ülke için umut verici bir gelecek yaratabilmenin anahtarı **Britanya**'da inovasyondur..." "İrlanda, 2013'te uluslararası arenada araştırmasının mükemmelliğiyle anılan bir ülke olacak; inovasyondaki kültürüyle de, ekonomik ve toplumsal gelişme için yeni bilgi üretme ve kullanmada en önde koşacaktır..."*

Zaten, 28 ülkeden 14'ünde belge başlıklarında ya '**ulusal**' nitelemesi vardır; ya da ülkenin adını öne çıkaran bir ifâde... Başlıkta geçmiyorsa, aradığımızı belgenin içinde bulursunuz.

Gelelim sadede. Amacım, okuyucularıma, özellikle de, üniversitelerimizde, sayıları, sevindirici bir biçimde giderek artan, bilim, teknoloji ve inovasyon politikalarıyla ilgili yüksek lisans öğrencilerine, **Türkiye'nin bu konulardaki politika meseleleri üzerine yazılanları** değerlendirirken yararlanabilecekleri, başka uluslardan politika örneklerine ilişkin güncel bir liste sunabilmektir; hepsi bu...

CBT. 13 Mart 2009